

Erävalvontaraportti 2025

Metsähallituksen erätarkastajat tavoittivat vuoden aikana 9 158 asiakasta, mikä ylitti selvästi 7 200 kontaktin tavoitteen. Edellisvuonna oli tarkastettu 6 794 asiakasta. Vuonna 2025 valvonta kohdistui laajalle alueelle, ja rikkeiden määrä pysyi samansuuntaisena aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Kaikista tarkastetuista luonnossa liikkujista yhdeksän kymmenestä toimi moitteetta. Erävalvonta siirsi esitutkintaan 54 rikosasiaa. Sakolla käsiteltävien tapausten määrä laski 156:sta 132:een. Huomautusten määrä kasvoi 270:stä 399:ään, mikä kuvastaa ohjaavan valvonnan korostumista.

Yhteisvalvontaa muiden viranomaisten kanssa tehtiin yhteensä 348 kertaa, mikä ylitti 280 tapahtuman tavoitteen ja oli 14 prosenttia enemmän kuin vuonna 2024. Keskeiset yhteistyökumppanit olivat Rajavartiolaitos (134 valvontaa) ja poliisi (118 valvontaa).

Lapissa poliisiyhteistyön määrä oli lähes samaa tasoa kuin muualla Suomessa yhteensä. Rajavartiolaitoksen kanssa tehty yhteistyö painottui erityisesti Pohjois-Pohjanmaalle, Kainuuseen ja Ylä-Lappiin.

Metsästäjiä tavoitettiin eniten

Eniten rikosilmoituksia kirjattiin metsästyksen valvonnassa, eniten sakkoja maastoliikenteen valvonnassa ja eniten huomautuksia kalastuksen valvonnassa. Maakunnista Lapissa oli eniten rikkeitä suhteessa tarkastuksiin.

Metsästyksenvalvonta tavoitti eniten asiakkaita (2 554). Metsästäjillä olivat asiat kunnossa lähes 97-prosenttisesti, mutta rikosilmoituksia kirjattiin enemmän kuin muussa valvonnassa: 24 kappaletta. Sakkoja ja rikesakkoja kirjattiin 31 kappaletta. Havaittuja ilmiöitä olivat puutteet kaato- ja johtajailmoituksissa, yksittäiset salakaadot, laitton moottorikelkan käyttö metsästyksen yhteydessä ja karhunpyynnissä ravintohoukuttimien käyttöä.

Kalastuksenvalvonnassa asiakasmäärät olivat laskusuunnassa (1 591). Yleisiä rikkeiden syitä olivat lupaehtojen vastainen kalastus (mm. liikaa koukkuja), kalastonhoitomaksun laiminlyönti, pyydysten puutteelliset merkinnät, verkkojen tai rapumertojen luvaton käyttö. Lämpimät kesäolosuhteet aiheuttivat istutusten ja lupamyynnin taukoja.

Maastoliikenteessä asiakaskontaktit kasvoivat (907 kontaktia). Havaittuja ilmiöitä olivat luvaton syvänlumenajaminen, reittien ulkopuolella ajo, uraluvan puuttuminen ja yksittäisiä tapauksia maastoliikenteestä suojelualueilla. Huomattava osuus kaikista sakkoseuraamuksista viime vuonna koski maastoliikennettä.

Luonnonsuojelualueilla asiakasmäärät ovat laskeneet koronavuosien huipusta. Edelleen joudutaan puuttumaan luvattomiin leireihin ja rakennelmiin, roskaamiseen, tulentekorikkomuksiin ja sopimuksettomien matkailuyrittäjien toimintaan (erityisesti Koillismaalla).

Suurpetovalvonta tuotti viisi rikosilmoitusta. Erävalvonnan tietoon tuli petojen ajattamista kelkoilla, luvattomia pyydyksiä, ravintohoukuttimien käyttöä ja vahinkoperusteisten poikkeuslupien epäselvyyksiä.

Kalusto ikääntyy

Metsähallituksen erävalvonnassa työskentelee yhteensä 11 vakituista erätarkastajaa. Tällä hetkellä kaluston ikääntyminen muodostaa valvonnalle merkittävän haasteen. Vuonna 2025 pystyttiin hankkimaan kolme uutta dronea ja kaksi omaa lava-autoa.

Vakituisten erätarkastajien työtä tuettiin palkkaamalla eränkäyntisesongin ajaksi niin sanottuja kausivalvojia. Kolmen kausivalvojan tiimi tarkasti 969 asiakasta. Tarkastukset johtivat 12 sakkovaatimukseen, neljään rikesakkoon ja 12 huomautukseen.

Valvontaa kohdistettiin alueille, joilla kävijämäärät ovat suurimmat metsästys- ja kalastuskesonkien aikana.

